

Aprende Física e divértete: experiencia 2017/2018

Fomentando a integración a través da
formación en Física e Reciclaxe

Ana Isabel Ares Pernas e María José Abad López

Reto 1: Formación de rapaces en risco de exclusión social

Contextualización

- 16 alumn@s dividid@s en 4 grupos 1º curso da asignatura Fundamentos de Física do Grao en Enxeñaría en Deseño Industrial e Desenvolvemento do Produto.
- 14 rapaces de entre 7 e 15 anos do Programa “Medrando en Familia” da entidade **Cáritas-Diocesana Mondoñedo-Ferrol**
- Aulas da Escola de Deseño Industrial

Un grupo de estudantes da UDC imparten dous talleres teórico/prácticos, para rapaces en risco de exclusión social:

Taller 1: Experimentos de Física. Obxectivo: fomentar nos nen@s o gusto pola ciencia, a curiosidade e o pensamento crítico no contexto da Física.

Taller 2: Reciclaxe. Obxectivo: fomentar o consumo responsable, os valores de convivencia social e o respecto polo medioambiente.

O servizo

O aprendizaxe

Aplicación de habilidades e coñecementos impartidos na materia
Traballar de forma efectiva como individuo e membro de equipos
Capacidade de deseño, redacción e dirección de proxectos en todas as fases
Traballar de forma colaborativa. Dinámicas de grupo e traballo en equipo
Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo
Expresarse correctamente (oral e escrita) nas linguas oficiais
Conciencia da realidade social e da utilidade para cambiala- Cidadanía responsable

Reto 2: Feira científica para persoas con enfermidade mental (esquizofrenia)

Contextualización

- 12 alumn@s 1º curso da asignatura Fundamentos de Física do Grao en Enxeñaría en Deseño Industrial e Desenvolvemento do Produto.
- 36 usuari@s de AFAES- Ferrol: **Saúde Mental Ferrol, Eume e Ortegal- Asociación de Familiares con Enfermidade Mental**
- Instalacións de AFAES-Ferrol

Un grupo de estudantes da UDC levan a cabo unha feira científica para persoas con esquizofrenia.

Obxetivos:

- Realizar experimentos de Física relacionados con fenómenos da vida diaria
- Fomentar o consumo responsable e o respecto polo medioambiente
- Fomentar o traballo en grupo e as relacións interpersoais

O aprendizaxe

Aplicación de habilidades e coñecementos impartidos na materia
Traballar de forma efectiva como individuo e membro de equipos
Capacidade de deseño, redacción e dirección de proxectos en todas as fases
Traballar de forma colaborativa. Dinámicas de grupo e traballo en equipo
Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo
Expresarse correctamente (oral e escrita) nas linguas oficiais
Conciencia da realidade social e da utilidade para cambiala- Cidadanía responsable

O servizo

Asociación de Familiares e Amigos dos Enfermos Mentais

Reto 3: Talleres para persoas con Alzheimer

Contextualización

- 12 alumn@s 1º curso da asignatura Fundamentos de Física do Grao en Enxeñaría en Deseño Industrial e Desenvolvemento do Produto.
- 25 usuari@s de AFAL: **Asociación de familiares de enferm@s de Alzheimer**
- Instalacións de AFAL-Ferrol (duas ubicacións Porto e San Juan)

Un grupo de estudantes da UDC levan a cabo uns talleres de separación, reciclaxe e reutilización de residuos con enfermos de Alzheimer

Obxetivos:

- A través de actividades relacionadas coa separación de residuos e de reutilización fomentar o uso da memoria nos enfermos
- Modificar a rutina dos enfermos e favorecer o contacto con xente nova
- Realizar tarefas que fomenten a creatividade e as habilidades dos enfermos

O servizo

O aprendizaxe

Aplicación de habilidades e coñecementos impartidos na materia
Traballar de forma efectiva como individuo e membro de equipos
Capacidade de deseño, redacción e dirección de proxectos en todas as fases
Traballar de forma colaborativa. Dinámicas de grupo e traballo en equipo
Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo
Expresarse correctamente (oral e escrita) nas linguas oficiais
Conciencia da realidade social e da utilidade para cambiala- Cidadanía responsable. Deseño de materiais adaptados

Reto 4: Talleres para persoas con síndrome de Down

Contextualización

- 12 alumn@s 1º curso da asignatura Fundamentos de Física do Grao en Enxeñaría en Deseño Industrial e Desenvolvemento do Produto.
- 17 usuari@s de TEIMA-DOWN: **Asociación de Síndrome de Down**
- Aulas da Escola de Deseño Industrial

Un grupo de estudantes da UDC organizan uns talleres de experimentos de Física e de consumo responsable (3R's, experiencias de reutilización, etc...)

Obxetivos:

- Fomentar a relación dos usuari@s con persoas alleas á entidade.
- Fomentar o consumo responsable
- Realizar experimentos de Física novedosos para eles e relacionados con fenómenos da vida cotiá

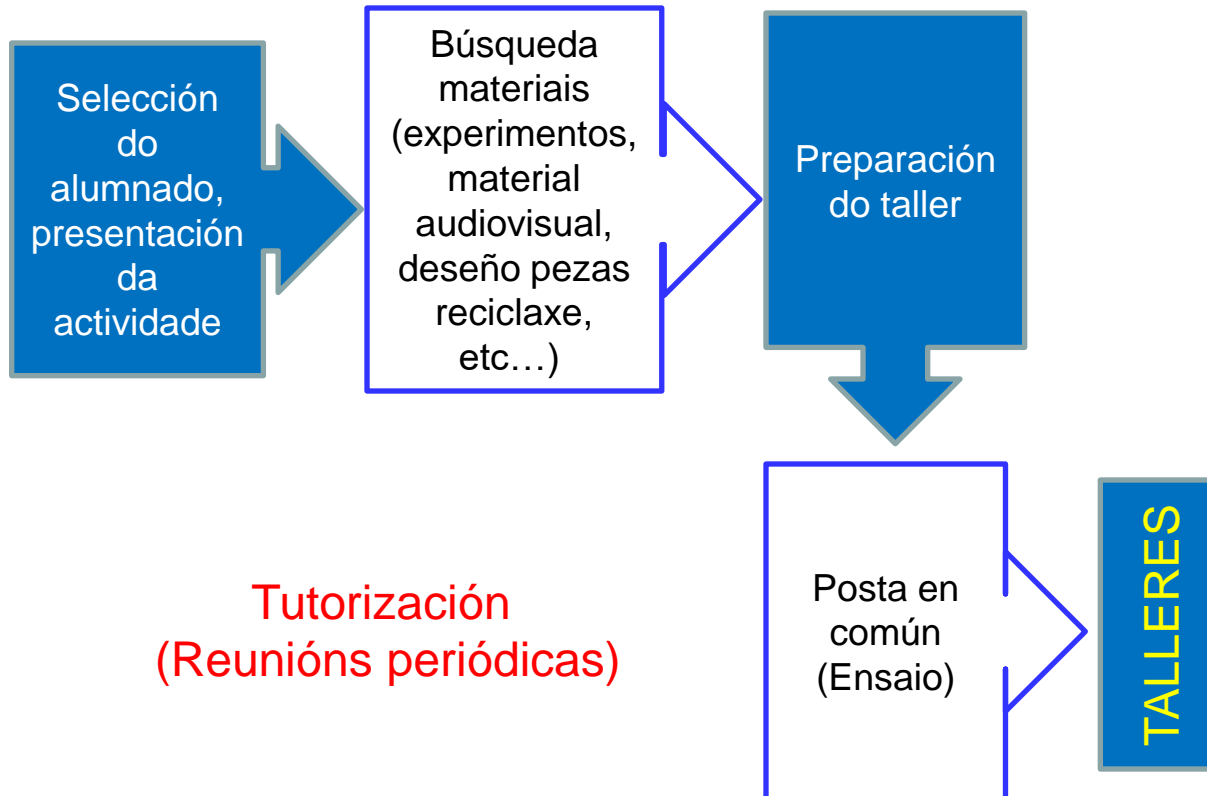
O servizo

O aprendizaxe

Aplicación de habilidades e coñecementos impartidos na materia
Traballar de forma efectiva como individuo e membro de equipos
Capacidade de deseño, redacción e dirección de proxectos en todas as fases
Traballar de forma colaborativa. Dinámicas de grupo e traballo en equipo
Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo
Expresarse correctamente (oral e escrita) nas linguas oficiais
Conciencia da realidade social e da utilidade para cambiala- Cidadanía responsable. Deseño de materiais adaptados

CRONOGRAMA (3 meses)

AVALIACIÓN (RÚBRICA, OBSERVACIÓN, ENQUISAS, REUNIÓN, DIARIOS DE CAMPO, REFLEXIÓN...)

Reto 1:

Formación de nenos en risco de exclusión social

Taller de Física

Presión
Ondas
Magnetismo
Fluidos
Dinámica
etc...

Taller de Reciclaxe

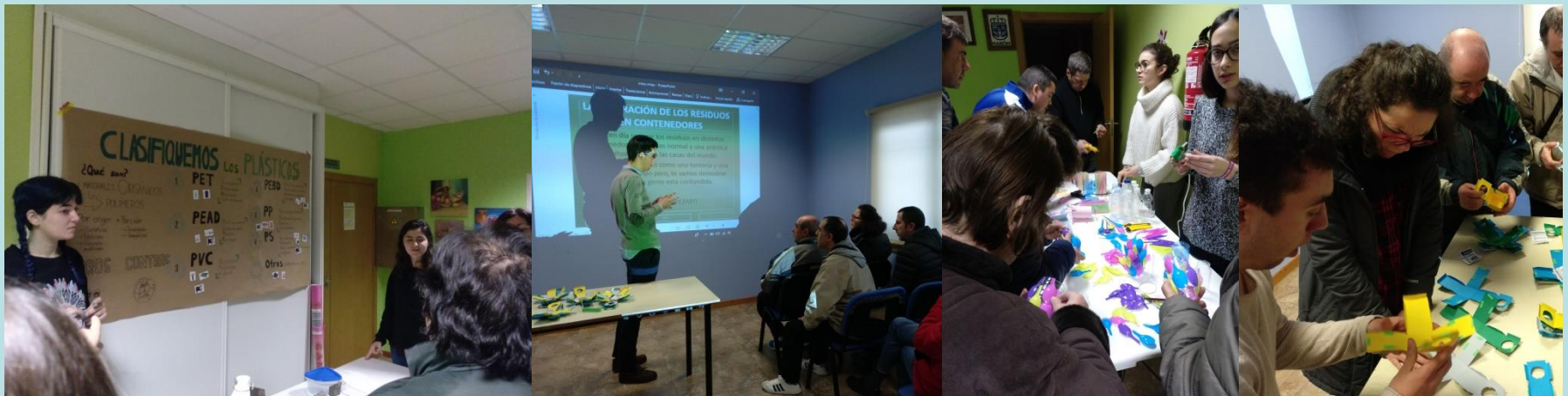
3R's, Separación de residuos, plásticos máis comúns. Fabricación de obxetos reutilizando materiais plásticos (futbolín, parchís, portafotos, lapiceiros...)

Reto 2: Feira científica para persoas con enfermidade mental (esquizofrenia)

Experiencias de Física para a vida diaria: densidade, electricidade estática, carga eléctrica, flotación

Importancia das 3R no deseño de novos produtos. Plásticos: definición, tipos, identificación e usos. Separación de residuos, plásticos máis comúns. Fabricación de obxectos reutilizando materiais plásticos

Reto 3: Talleres para persoas con Alzheimer

Traballando a memoria a través de actividades relacionadas coa separación de residuos

Traballando a creatividade e as habilidades manuais: reutilizando materiais para facer novos obxectos

Reto 4: Talleres para persoas con síndrome de Down

Traballando xuntos a través de experimentos de Física para a vida diaria

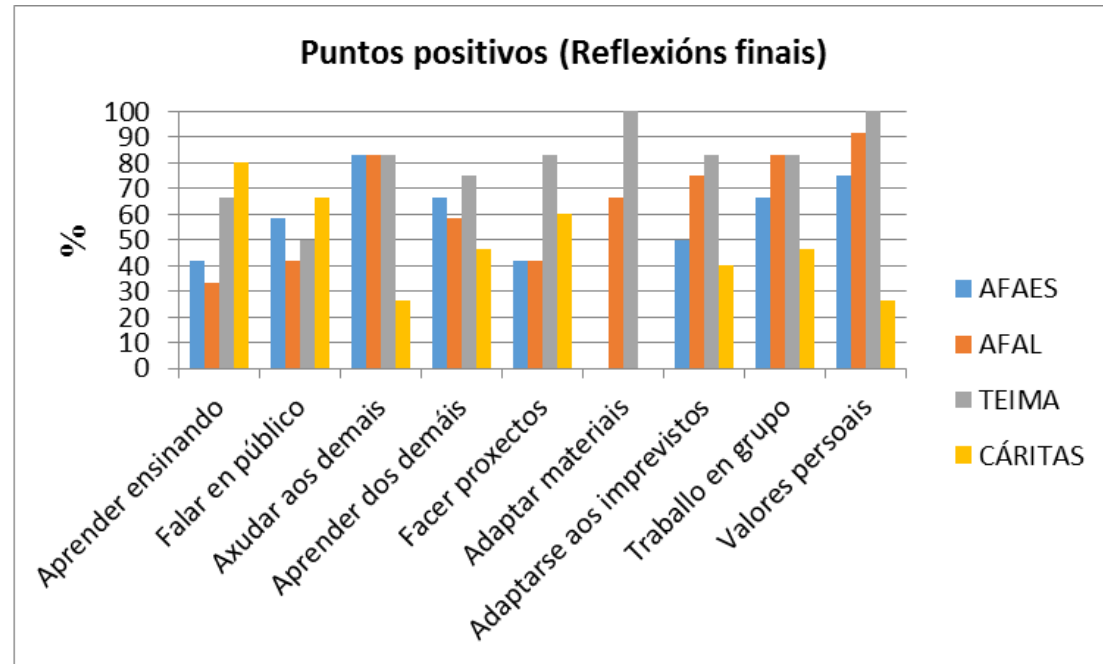

Fomentando o consumo responsable: Actividades de separación de residuos e reutilización

Algúns resultados e reflexións...

Reflexións finais estudantes UDC

“Creo que todo o mundo debería ter oportunidade de realizar este tipo de actividade nalgún momento da carreira” (Estudante Grupo Cáritas)

“...é o tipo de actividade que é moi importante na nosa profesión pois debemos ser capaces de explicar ante un público o noso produto...” (Estudante Grupo AFAES)

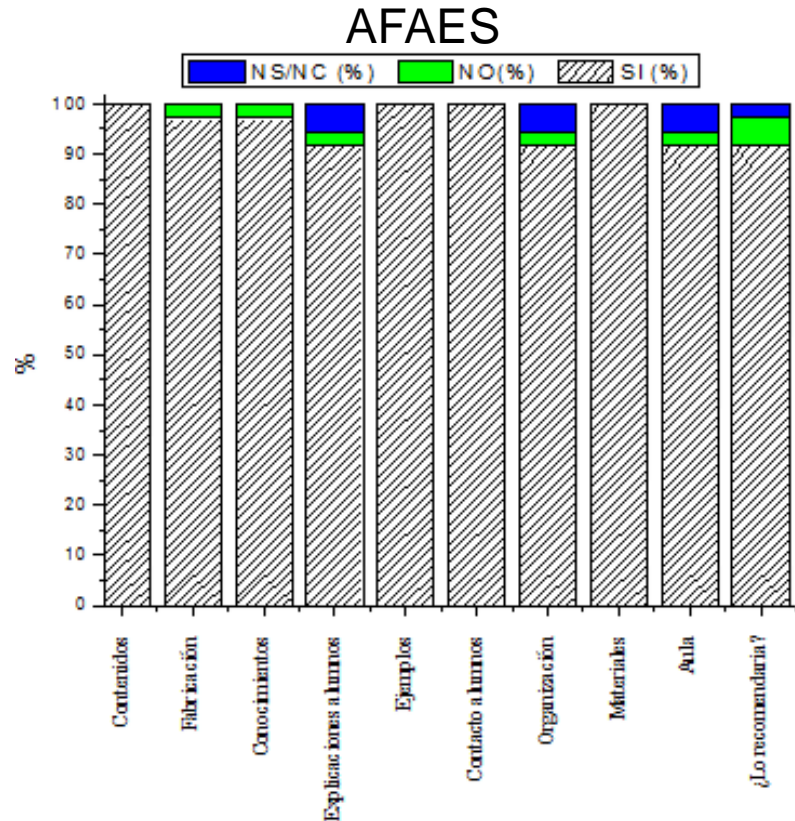
“Había persoas con formación técnica entre os usuari@s, nunca pensei que algún de nós podería verse nunha situación coma esta” (Estudante Grupo AFAES)

“Creo que a actividade me fixo ser máis responsable co meu traballo e como persoa ou polo menos pensar máis niso” (Estudante Grupo AFAL)

“Aínda que ao principio me sentín agobiada polo descoñecemento da enfermidade dos usuari@s, finalmente aprendín moito deles e quiteime moitas ideas falsas da cabeza, é moi fácil relacionarse con eles” (Estudante Grupo TEIMA)

Algúns resultados e reflexións...

Dos usuari@s

“Quero vir máis días, é máis divertido aprender así que na clase” (Nen@ Cáritas)

“Eu xa asistira o ano pasado e gustoume máis este ano que se organizara coma unha feira” (Usuari@ AFAES)

“Os usuari@s recordaban aos estudantes e as conversas con eles...a súa memoria a curto prazo non é boa...só se lembran das cousas que lles gustaron” (Terapeuta AFAL)

“¿Cómo é que viñestes?. Nunca nos visita ninguén, tedes que vir máis veces” (Usuari@ AFAL)

“Pareceronme moi divertidos os experimentos. Gustoume moito o de mixturar líquidos” (Usuario TEIMA)

As entidades quedaron moi satisfeitas...o curso que ven seguiremos a traballar...